

állathoz, mert nem mindig tudja megérteni, amit meg kell tanulnia. A kisgyermek valósággal úgy van szervezve, hogy sok dolgot megértés nélkül, utánzással tanuljon és tartson meg. Ahhoz azonban, hogy szokásokra tegyen szert a gyermek, tevékenynek kell lennie és ismételnie kell a tanulás tényét. Az ismétlés általában unalmas, de érdekessé lehet tenni. Az állatok dresszúrájában az érdeklődést az egész tanulási idő alatt ébren tartják, sőt még azután is, hogy a szokás megmaradjon. Gyermekeknél is lehet módot találni az érdeklődés állandó ébrentartására. Az állatokon végzett laboratoriumi kísérletek azt mutatták, hogy tanulási görbékük hasonló viszonyok közt feltűnően hasonlít az emberéhez. Ez a hasonlóság nagyon értékes, mert így módunkban áll állatokon végrehajtani olyan kísérleteket, amelyeket gyermekeknél alig tudnánk létrehozni.

Igen jó alkalmat nyújt az állatokkal való kísérletezés a pedagógusnak a «tanító-erények» kifejlődésére. Az állat-lélektani gyakorlatok különösen két dologra tanítanak meg a tanítót, egyrészt türelemre és együttérzésre, másrészt béketűrésre és szelidségre. De éppen ezen okból volna célszerű ilyen gyakorlatokat az iskolába is bevinni. A gyermek úgy is vonzódik az állatokhoz, életük minden megnyilatkozása felkelti figyelmét, sokszor utánzási ösztönét is (játékok). Az állatok megfigyelése az állattani oktatást rendkívül érdekessé és eredményessé tenné, de az állatok lelki életének megfigyeléséből is sok hasznot meríthetnének a gyermekek értelmi és erkölcsi szempontból egyaránt. — Mindezek az előadottak arról győznek meg bennünket, hogy az állat-lélektan nagy mértékben megérdemli a pedagógusok figyelmét.

*

Binet módszere Amerikában. Érdekes kísérletről számol be a *Pedagogical Seminary* második számában H. G. Goddard, aki egy kis város népiskolájában az alsó hat osztály minden tanulóját megvizsgálta értelmesség szempontjából a Binet-féle módszer alapján. A vizsgálatnak kettős célja volt; egyrészt meg akarta állapítani a gyermekek értelmességbeli különbségeit, másrészt azonban magát a módszert is vizsgálat tárgyává tette. Azt előre megállapította, hogy a kérdések, amelyeket Binet és Simon állítottak össze, fokozatosság szempontjából helyesek és általában jól felelnek meg azoknak az életkoroknak, amelyekre szánták őket. Mindamellett a kísérlet eredményének kellett eldöntenie, hogy minden egyes kérdés jó helyen van-e és nem nagyon nehéz, vagy nem túlságosan könnyű-e az illető korú gyermekeknek. Az eredmény azt mutatta, hogy 56 kérdés közül öt volt nagyon nehéz, mert nem tudott ezekre a kérdésekre helyes feleletet adni azoknak a gyermeknek legalább 75%-a, akik minden

más kérdésre megfeleltek, amely az 6 korukhoz illet, viszont négy kérdést nagyon könnyűnek mutattak az eredmények.

Ami a gyermekeket illeti, 1574 gyermek közül 554 felelt meg az 6 korának megfelelő kérdésekre, 329 az eggyel magasabb osztályt, 312 az eggyel alacsonyabb osztályt illető kérdésekre; 65 gyermek volt 2—4 évvel előbbre az átlagnál; 156 gyermek 2 évvel, 79 hárommal, 37 négyvel, 8 öttel és 6 gyermek hat évvel maradt el egykorú társai mögött. Az első csoportba tartozókat (78%) tekinthetjük normálisaknak, a második csoportban 4% tehetséges gyermek, a harmadik csoportot Goddard ketté osztja: akik két-három évvel alacsonyabb fokúak (15%), azokat elmaradottaknak nevezi, mert fejlődésük nem szenvedett tartós fennakadást; segítségre van ugyan szükségük, de nagyrészt lehet őket úgy vezetni, hogy elérjék a normális gyermekek elérte fokot. Ezek számára kellene külön kisegítő osztályok. A többiek, akik legalább 4 évvel maradtak el (3%), gyengeelméjűek. Ezeknek a rendes iskolákban való oktatása csak a normális gyermekek rovására mehet, ezért el kellene őket különíteni és megfelelően képzett tanítók vezetése alatt sokkal jobban lehetne velük is valami eredményt elérni, mint ott, ahol csak a haladás akadályai.

Igen fontos volt annak a kérdésnek a felvetése is, hogy mennyiben adja az iskolai osztályozás hű képét a gyermekek értelmi fejlettségének. Az eredmény nem valami biztató az osztályozásra. Sok gyermek maradt el 2—3 osztállyal, aki a vizsgálat folyamán korának megfelelő érettségről tett tanúságot, viszont igen sok szellemileg fejletlen gyermek nincs annyira elmaradva az osztályokban, mintsem fejlődésének elmaradottságából következnek. Még rosszabbul áll a dolog a koruknál fejlettebb gyermekekre, akik nem a nekik megfelelő osztályokban vannak. Általában a gyermekeknek csak 25%-a van abban az osztályban, amelyben értelmességi fokánál fogva lennie kellene. A Binet-féle módszer tehát egészen más eredményeket mutat, mint az iskolai osztályozás. K—n.

KÜLFÖLDI SZAKLAPOK.

Pädagogisches Archiv. Monatsschrift für Erziehung, Unterricht und Wissenschaft. Unter Mitwirkung von Fachgelehrten und Schulmännern. Herausgegeben von *J. Ruska*. Leipzig, 1911. 53. Jahrgang.

Kilencedik füzet: *Dr. Hans Röhl*, A középelnémet líra az obersekundában. — *Karl Brunisch*, Német az angol középiskolában. — *Prof. Dr. Julius Ruska*, A történelmi elem a természettudományokban és az iskolai oktatásban. — *Prof. Dr. Alexander Witting* u. *Prof. Dr. Reinold*